

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра соціально-гуманітарних і правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

 Раїса КОЖУХІВСЬКА

« 19 » 08 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Правознавство»**

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»

Спеціальність: 242 «Туризм»

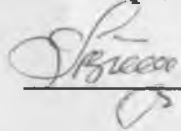
Освітньо-професійна програма: «Туризм»

Факультет: менеджменту

Умань-2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Правознавство для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 242 «Туризм» освітньо-професійної програми «Туризм». Умань: Уманський НУ, 2025. 24 с.

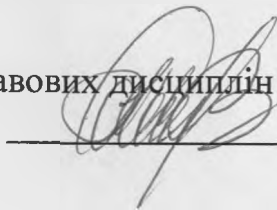
Розробник: к.юр..н., доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін

Зінаїда БІЛОШКУРСЬКА

Робоча програма затверджена на засіданні
Кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін
Протокол від «19» серпня 2025 року № 1.

Завідувач кафедри
Соціально-гуманітарних і правових дисциплін

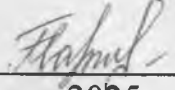

Людмила МАШКОВСЬКА

«19» серпня 2025 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту.

Протокол від «20» серпня 2025 року № 1.

Голова Марина ГОМЕНЮК
«20» серпня 2025 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»	Обов’язкова
Модулів – 1	Спеціальність: 242 «Туризм»	
Змістових модулів – 2		Семестр: 3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва) (за наявності)		
Загальна кількість годин – 135		
Тижневих годин навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 4		Освітній рівень: перший (бакалаврський) Освітньо-професійна програма: «Туризм»
	Самостійна робота: 75 год.	
	Індивідуальні завдання: год.	
	Вид контролю: екзамен	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Правознавство» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті, схваленого Вченою радою УНУ (протокол №1 від 08.10.2020, із змінами та доповненнями від 11.07.2024, протокол № 8)

Навчальна дисципліна «Правознавство» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою «Туризм» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм», галузь знань - **21 «Сфера обслуговування»**.

Мета вивчення дисципліни є вивчення та розуміння основних понять Конституції та чинного законодавства України, закономірностей побудови правової держави, надання на доступному рівні знань з юридичних наук, виховання у них поважного ставлення до законів та підзаконних актів України. Засвоєння специфічної фахової термінології, певного правового мінімуму знань з різних галузей права – неодмінна передумова майбутньої професійної діяльності фахівця в обставинах сучасного економічного життя.

Завдання дисципліни полягає у:

- формування у студентів вміння використовувати необхідну правову термінологію;
- формуванні на доступному теоретичному рівні знань і понять національного права України;
- формуванні доступного рівня правової свідомості та правової культури;
- вмінні на доступному рівні тлумачити і правильно застосовувати нормативно-правові акти в практичній діяльності

Предметом дисципліни є вивчення основних понять Конституції, чинного законодавства України, закономірностей побудови правової держави, правових знань з різних галузей права.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-наукової програми: вивчення змісту дисципліни базується на освоєнні курсів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: «Інвестування», «Основи міжнародного бізнесу», «Менеджмент», «Маркетинг», «Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків», «Економіка і організація інноваційної діяльності»; поєднується з вивченням освітніх компонентів «Державне регулювання економіки», «Економіка і організація інноваційної діяльності».

Місце навчальної дисципліни у структурно-логічній схемі освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти базується на освоєнні курсів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: «Українська мова», «Психологія», «Вища та прикладна математика», «Основи

менеджменту». Дисципліна передусе вивченню дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної, природничо-наукової, загальноекономічної підготовки та багатьох дисциплін професійної підготовки.

Вивчення навчальної дисципліни «Правознавство» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм» за спеціальністю 242 «Туризм» (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Правознавство»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 4	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	ПРН 10	Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності.
		ПРН 13	Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
		ПРН 23	Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.
ЗК 11	Здатність приймати обґрунтовані рішення	ПРН 10	Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності.
		ПРН 14	Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
		ПРН 23	Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 11	Здатність обґрунтовувати правові рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію	ПРН 5	Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).
		ПРН 22	Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.
СК 12	Здатність самостійно виявляти проблеми правового характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення	ПРН 5	Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).
		ПРН 14	Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
		ПРН 22	Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах
		ПРН 23	Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.
СК 13	Здатність проводити правовий аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності	ПРН 10	Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.
		ПРН 13	Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

		ПРН 22	Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.
СК 14	Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків	ПРН 17	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
		ПРН 22	Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

Таблиця 2.

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Правознавство»

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;	лекція, семінарське заняття, дискусія, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-метод, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
1.2	демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи;		
1.3	оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації;		
1.4	демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та між культурності.		
2	Уміння/навички:		
2.1	аналізувати ринкові тенденції	лекція,	усне опитування,

	та прогнозувати зміни, що можуть вплинути на стратегічне позиціонування компанії;	семінарське заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-метод, самонавчання через Moodle	тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
2.2	розрізняти між різними типами фінансових ризиків і розробляти стратегії для їх мінімізації у контексті глобальної економіки;		
2.3	оцінювати ефективності бізнес-операцій і підтримки прийняття обґрунтованих управлінських рішень		
3	Комунікація:		
3.1	переконливе донесення до фахівців і нефахівців стратегічних цілей організації, що включають довгострокові плани та візію розвитку;	семінарське заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання вирішених конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
3.2	презентація бізнес-планів перед інвесторами, кредиторами та іншими зацікавленими сторонами, враховуючи ключові аспекти планів і потенційні ризики;		
3.3	ведення діалогу про методи управління ризиками у бізнес-процесах, забезпечуючи зрозумілість для всіх учасників незалежно від їхнього рівня знань у фінансах.		
4	Відповідальність і автономія		
4.1	Розуміння особистої відповідальності за стратегічні рішення та рекомендації у сфері бізнес-планування, які можуть суттєво вплинути на успіх підприємства або окремі його складові;	семінарське заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і	представлення презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання вирішених конкретних задач
4.2	Здатність автономно приймати		

	стратегічні та оперативні управлінські рішення, що впливають на діяльність суб'єктів бізнесу, враховуючи глобальні ринкові умови та крос-культурні аспекти.	ситуацій	і ситуацій, підсумковий контроль
--	---	----------	----------------------------------

Таблиця 3.

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Правознавство»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 5	Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	Лекція, семінарські заняття, індивідуальні консультації, кейс-метод, мозковий штурм. самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 10	Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.	Інтерактивні заняття, моделювання сценаріїв, семінарські заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 13	Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати	Лекція, семінарські заняття з вирішення професійно-орієнтованих	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання аналітично-розрахункових робіт, індивідуальних і

	необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.	задач, мозковий штурм, кейс-метод, воркшоп, самонавчання	командних завдань, презентація бізнес-плану, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 14	Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.	Інтерактивні заняття, воркшоп, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання аналітично-розрахункових робіт, індивідуальних і командних завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 17	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.	Тематичні лекції, кейс-метод, мозковий штурм, дискусії	виконання аналітично-розрахункових робіт, індивідуальних і командних завдань, презентація бізнес-плану, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 22	Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.	Семінарські заняття із вирішення задач, мозковий штурм, воркшоп	Усне опитування, тестування, виконання аналітично-розрахункових робіт, індивідуальних і командних завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 23	Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.	Семінарські заняття, кейс-метод, самонавчання, виконання завдань в Moodle	Тестування, виконання аналітично-розрахункових робіт, індивідуальних завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Тема 1. Походження держави і права. Загальна характеристика права.

Публічна влада і нормативне регулювання в первісній общині. Причини і шляхи виникнення держави і права. Теорії походження держави і права.

Поняття та ознаки права. Право в системі соціальних норм. Право і мораль. Поняття і класифікація норм права. Система права. Загальна характеристика галузей права України. Джерела права. Закони і підзаконні нормативно-правові акти.

Тема 2. Загальна характеристика правових відносин.

Поняття та види. Правомірна поведінка: її ознаки і види. Правопорушення, його ознаки і види.

Тема 3. Загальна характеристика юридичної відповідальності.

Юридична відповідальність. Характеристика видів юридичної відповідальності. Верховенство права та законність.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОКРЕМІ ГАЛУЗІ ПРАВА УКРАЇНИ

Тема 4. Основи конституційного права.

Поняття і основні властивості Конституції України. Основні положення Конституції України. Основи правового статусу людини і громадянина. Основні права, свободи і обов'язки людини і громадянина. Гарантії прав і свобод людини і громадянина. Інститут громадянства. Конституційно-правовий статус органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Тема 5. Основи трудового права. Основи законодавства про соціальний захист і охорону здоров'я.

Поняття, сторони, зміст трудового договору та трудові правовідносини. Колективний договір. Суб'єкти трудового права. Умови та порядок прийняття на роботу. Порядок припинення трудового договору з ініціативи працівника та з ініціативи власника або уповноваженого ним органу. Робочий час і його види. Час відпочинку. Трудова дисципліна. Види дисциплінарних стягнень та порядок їх накладення. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору. Порядок розгляду індивідуальних трудових спорів. Організаційно-правові форми і види соціального забезпечення. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Поняття та загальна характеристика пенсійного забезпечення.

Тема 6. Основи цивільного, сімейного та житлового права.

Поняття, система і джерела цивільного права. Поняття цивільних правовідносин та їх елементи. Суб'єкти цивільних правовідносин. Поняття і ознаки правочинів. Поняття та строки позовної давності. Право власності. Зобов'язальне право. Окремі види договорів. Загальна характеристика спадкування. Види спадкування. Поняття шлюбу, умови та порядок його укладення. Підстави та порядок розірвання шлюбу. Визнання шлюбу недійсним. Майнові права подружжя. Взаємні права та обов'язки батьків і

дітей. Позбавлення батьківських прав. Опіка, піклування. Усиновлення. Житловий фонд. Надання житлових приміщень. Приватизація та інші способи реалізації права на житло. Відповідальність за порушення житлового законодавства.

Тема 7. Основи господарського права.

Поняття, предмет та методи господарського права. Поняття та види господарської діяльності. Легалізація господарської діяльності. Види господарсько-правової відповідальності. Правове регулювання банкрутства.

Тема 8. Основи фінансового права.

Поняття фінансового права. Фінансово-правові норми та фінансові правовідносини. Поняття, організація, органи, види, методи і значення фінансового контролю. Податкове право і податкові правовідносини. Бюджетне право, бюджетний устрій та бюджетний процес в Україні.

Тема 9. Основи земельного та екологічного права.

Земельне право та земельні правовідносини. Земельний кодекс України – джерело земельного права. Склад та цільове призначення земель України. Права на землю. Приватизація земельних ділянок. Правові засади ринкового обігу земельних ділянок.

Поняття і предмет екологічного права. Джерела екологічного права. Суб'єкти та об'єкти екологічного права. Механізм забезпечення екологічної безпеки. Юридична відповідальність за порушення екологічного законодавства.

Тема 10. Основи адміністративного права.

Предмет і метод адміністративного права. Система і джерела адміністративного права. Поняття, види і структура адміністративно-правової норми. Адміністративно-правовий статус громадян України, іноземних громадян, осіб без громадянства та біженців. Адміністративний примус, відповідальність, стягнення.

Тема 11. Основи кримінального права.

Поняття злочину та його ознаки. Стадії вчинення злочину. Добровільна відмова від вчинення злочину. Співучасть у вчиненні злочину. Види співучасників злочину. Види кримінальних покарань. Кримінальна відповідальність неповнолітніх. Корупція та корупційні злочини. Поняття та види службових злочинів. Службова недбалість та службове підроблення.

Тема 12. Судовий та правоохоронні органи

Правосуддя в Україні: поняття, завдання, ознаки та принципи здійснення. Загальна характеристика судової системи України. Органи юстиції та нотаріат в Україні. Органи прокуратури в Україні. Органи внутрішніх справ України. Поняття, завдання та функції поліції в Україні. Служба безпеки України. Адвокатура в Україні. Загальна характеристика інших правоохоронних органів.

Тема 13. Основи митного приватного права.

Загальна характеристика митного права. Митні органи України як суб'єкти митного права. Митний режим як різновид адміністративно-правового режиму. Митний контроль. Митне оформлення. Порушення митних правил і відповідальність за них. Україна – суб'єкт міжнародного митного права.

Тема 14. Основи міжнародного приватного права.

Поняття, предмет, методи і система міжнародного приватного права. Джерела міжнародного приватного права. Суб'єкти міжнародного приватного права. Міжнародний цивільний процес. Поняття міжнародної підсудності.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п (с)	лаб	інд.	с.р.		л	п (с)	лаб.	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.												
ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА												
Тема 1. Походження держави і права. Загальна характеристика права.	10	2	2			6						
Тема 2. Загальна характеристика правових відносин.	10	2	2			6						
Тема 3. Загальна характеристика юридичної відповідальності.	10	2	2			6						
Разом за змістовим модулем 1	30	6	6			18						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.												
ОКРЕМІ ГАЛУЗІ ПРАВА УКРАЇНИ												
Тема 4. Основи конституційного права.	12	2	4	-	-	6						
Тема 5. Основи трудового права. Основи законодавства про соціальний захист і охорону здоров'я.	10	2	2			6						
Тема 6. Основи цивільного, сімейного та житлового права.	9	2	2			5						

Тема 7. Основи господарського права.	10	2	3			5						
Тема 8. Основи фінансового права.	9	2	2			5						
Тема 9. Основи земельного та екологічного права.	10	2	3			5						
Тема 10. Основи адміністративного права.	9	2	2			5						
Тема 11. Основи кримінального права.	9	2	2			5						
Тема 12. Судустрій та правоохоронні органи	9	2	2			5						
Тема 13. Основи митного права.	9	2	2			5						
Тема 14. Основи міжнародного приватного права.	9	2	2			5						
Разом за змістовим модулем 2	105	22	26			57						
Усього годин	135	28	32	-	-	75						

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.
(Семінарські і лабораторні роботи не передбачені)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА			
1	Тема 1. Походження держави і права. Загальна характеристика права.	2	
2	Тема 2. Загальна характеристика правових відносин.	2	
3	Тема 3. Загальна характеристика юридичної відповідальності.	2	
	Всього:	6	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОКРЕМІ ГАЛУЗІ ПРАВА УКРАЇНИ			
4	Тема 4. Основи конституційного права.	2	
5	Тема 5. Основи трудового права. Основи законодавства про соціальний захист і охорону здоров'я.	4	
6	Тема 6. Основи цивільного, сімейного та житлового права.	2	

7	Тема 7. Основи господарського права.	2	
8	Тема 8. Основи фінансового права.	2	
9	Тема 9. Основи земельного та екологічного права.	2	
10	Тема 10. Основи адміністративного права.	4	
11	Тема 11. Основи кримінального права.	2	
12	Тема 12. Судустрій та правоохоронні органи	2	
13	Тема 13. Основи митного права.	2	
14	Тема 14. Основи міжнародного приватного права.	2	
	Всього:	26	
	Разом	32	

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Походження держави і права. Загальна характеристика права.	6
2	Тема 2. Загальна характеристика правових відносин.	6
3	Тема 3. Загальна характеристика юридичної відповідальності.	6
4	Тема 4. Основи конституційного права.	6
5	Тема 5. Основи трудового права. Основи законодавства про соціальний захист і охорону здоров'я.	6
6	Тема 6. Основи цивільного, сімейного та житлового права.	5
7	Тема 7. Основи господарського права.	5
8	Тема 8. Основи фінансового права.	5
9	Тема 9. Основи земельного та екологічного права.	5
10	Тема 10. Основи адміністративного права.	5
11	Тема 11. Основи кримінального права.	5
12	Тема 12. Судустрій та правоохоронні органи.	5
13	Тема 13. Основи митного права.	5
14	Тема 14. Основи міжнародного приватного права.	5
Разом		75

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

В освітньому процесі використовуються наступні методи навчання: тематичні лекції; практичні заняття із вирішення професійно-орієнтованих задач; інтерактивні заняття; мозковий штурм, експрес контроль, індивідуальні заняття із підготовкою рефератів, презентацій; виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, консультації з викладачем; самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище – Moodle (табл. 2).

Матеріали дисципліни «Правознавство» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=2421>.

В умовах дистанційної освіти проведення лекцій і практичних занять відбувається у форматі відеоконференцій. Для організації освітнього процесу використовуються такі технічні сервіси, як Zoom, Viber, Telegram, Moodle та електронна пошта.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для забезпечення оцінювання здобувачів проводиться поточний (модульний) і підсумковий (екзамен) контролю.

Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань і вмінь здобувачів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання аналітично-розрахункових робіт, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття; результати експрес-контролю тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули здобувачі після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів.

Повторне виконання модульних контрольних робіт на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну, з дозволу декана факультету до початку підсумкового контролю (екзамену).

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, здобувачі мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних

причин, він отримує нуль балів. Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. У такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів і підсумкового контролю виставляється як сума набраних здобувачем балів протягом семестру та балів набраних здобувачем на підсумковому контролі. До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які виконали всі модульні контролі, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один комплект тестових завдань). Зміст і структура контрольних завдань, екзаменаційних білетів і критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Якщо у підсумку здобувач отримав за рейтинговим показником оцінку «FX», то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Здобувач, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, перездати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю, виконати модульні контролі і скласти підсумковий контроль. Рейтинговий показник здобувача з навчальної дисципліни при цьому визначається за результатами повторного складання підсумкового контролю і не впливає на загальний рейтинг студента.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

В основу рейтингового оцінювання знань здобувача закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо).

Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) здобувач може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) студент може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

**Розподіл балів, присвоюваних здобувачам при вивченні дисципліни
«Правознавство»**

Поточний (модульний) контроль											науково-дослідну роботу/Заочн	Підсумковий контроль	Сума
Кількість балів за модуль	Змістовий модуль 1 (25 балів)				Змістовий модуль 2 (35 балів)								
Кількість балів за теми	Т 1	Т 2	Т 3	Модульний контроль 1 (10 балів)	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Модульний контроль 2 (10 балів)	10	30	100
в т.ч. за видами робіт:	5	5	5		5	5	5	5	5				
практичні заняття	4	4	4		4	4	4	4	4				
виконання СРС	1	1	1		1	1	1	1	1				

Поточний контроль.

Об'єктами *поточного контролю* знань здобувачів є активність і систематичність роботи на практичних заняттях, виконання завдань для самостійної роботи здобувачів, розв'язання модульних завдань.

При контролі на *практичних заняттях* оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні заявлених на занятті питань; результати блищопитування та письмового або тестового контролю знань.

Під час контролю виконання завдань для *самостійної роботи* оцінюванню підлягають: правильність і повнота врахування усіх складових завдання; обґрунтованість відповіді.

При контролі виконання *модульних завдань* оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули здобувачі після опанування тем змістового модуля. Контроль проводиться у вигляді відповідей на тестові питання.

Максимальна сума балів поточного контролю з дисципліни «Правознавство» – 100. Бали розподіляються наступним чином:

1. Систематичність та активність роботи на практичних заняттях оцінюється в 4 бали:

а) відповідь з питань практичних занять / виконання практичних завдань – 2–3 бали:

б) змістовні доповнення при обговоренні питань семінарів – 1 бал.

2. Виконання завдань для самостійної роботи студентів оцінюється в 1 бал:

а) складання тематичних флеш-карт – 0,5–1 бал;

б) підготовка презентації – 0,5–1 бал.

3. Модульний контроль містить 30 тестів, відповідь на кожен з яких оцінюється в 0,33 балів ($0,33 \times 30$ тестів) – 10 балів.

Заохочувальні бали – представлення результатів науково-дослідних робіт: участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-дослідних проєктах – 1–10 балів; публікація наукових статей, тез доповіді на конференції – 1–10 балів.

Виконання здобувачами завдання повинно носити виключно самостійний характер. Тому, за використання заборонених джерел (шпаргалок, засобів зв'язку та ін.) чи підказок студент одержує нульову оцінку. Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Підсумковий контроль.

Форма проведення підсумкового контролю з дисципліни «Правознавство» є комбінованою: передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один комплект із десяти тестових завдань. Повна та вичерпна відповідь на кожне з питань оцінюється за шкалою від 0 до 10 балів. За 1 правильно вирішене тестове завдання студент отримує 1 бал.

Загалом під час іспиту здобувач може отримати 30 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

Оцінка «відмінно» (90 – 100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (74 – 89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання,

викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60 – 73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань. Здобувач не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорний конспект лекцій до самостійного вивчення дисципліни «Правознавство» здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей: 241 «Готельно-ресторанна справа», 242 «Туризм» факультету менеджменту до проведення модульного контролю і здачі екзамену. – Умань: УНУ, 2025. – 156с. 9.00 ум.др.ар.

2. Методичні матеріали до практичних занять з дисципліни «Правознавство» для здобувачів вищої освіти спеціальностей: 241 «Готельно-ресторанна справа», 242 «Туризм» факультету менеджменту перший рівень вищої освіти (бакалаврський). – Умань: УНУ, 2025. – 102с. 6.00 ум.др.ар.

3. Методичні матеріали до індивідуальних занять з дисципліни «Правознавство» для здобувачів вищої освіти спеціальностей: 241 «Готельно-ресторанна справа», 242 «Туризм» факультету менеджменту перший рівень вищої освіти (бакалаврський). – Умань: УНУ, 2025. – 95с. 5,5.00 ум.др.ар.

4. Методичні матеріали до самостійної роботи з дисципліни «Правознавство» для здобувачів вищої освіти спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа», 242 «Туризм» факультету менеджменту перший рівень вищої освіти (бакалаврський). – Умань: УНУ, 2025. – 102с. 6.00 ум.др.ар

11. ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Правознавство» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті.

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми.

12. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

У процесі навчання з дисципліни «Правознавство», здобувачі повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету. При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, здобувачам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

13. ЗМІНИ У РОБОЧІЙ ПРОГРАМІ НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

1. Оновлено змістове наповнення лекційних тем.
2. Підготовлені і видані методичні матеріали до вивчення дисципліни.
3. Оновлення переліку рекомендованої літератури. До допоміжної літератури внесені два нових навчальних посібника: Білошкурська З.П., Курило В.І., Мушенко В.В., Пасека М.О. Фінансове право право. Навчальний посібник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2024. 557 с.
4. Білошкурська З. П., Курило В. І., Машковська Л.В., Пасека М.О. Прааове забезпечення публічного адміністрування. Навчальний посібник. - Умань: ВПЦ «Візаві» (Видавець «Сочинський»), 2024. – 550с. 23.4 ум.др.ар.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Базова: Нормативно-правові акти

1. Конституція України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254>.
2. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
3. Господарський кодекс України: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
4. Земельний кодекс України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
5. Кодекс законів про працю України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
6. Кримінальний кодекс України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
8. Сімейний кодекс України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
9. Цивільний кодекс України: Закон України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
10. Закон України від 05.03.1998 № 183/98-ВР (зі змінами) «Про Раду національної безпеки і оборони України». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/183/98-вр>.
11. Закон України від 18.01.2001 № 2235-III (зі змінами) «Про громадянство України»: URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>.
12. Закон України від 08.07. 2011 № 3671-VI (зі змінами) «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>.
13. Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI (зі змінами) «Про центральні органи виконавчої влади». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>.
14. Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI (зі змінами) «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»: URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>.
15. Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII (зі змінами) «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»: URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>.
16. Закон України від 15.04.2014 №1207-VII (зі змінами) «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18>.
17. Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII (зі змінами) «Про

прокуратуру». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

18. Закон України від 02.07.2015 № 576-VIII (зі змінами) «Про Рахункову палату». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/576-19>.

19. Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII «Про національну безпеку України». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.

20. Закон України від 25.06.1992 №2494-XII (зі змінами) «Про національні меншини в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2494-12>.

21. Закон України від 05.03.1998 № 183/98-ВР (зі змінами) «Про Раду національної безпеки і оборони України». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/183/98-вр>.

Допоміжна:

1. Навчальний посібник «Правознавство» у 2-х частинах:

Частина 1. «Теорії походження держави і права. Становлення і розвиток конституційного ладу сучасної держави і конституційного права України». Навчальний посібник/ Білошкурська З. П., Курило І. В., Костюк М. В. –Умань: ВПЦ «Візаві» (Видавець «Сочинський»), 2022. – 589с. 23.5 ум.др.ар. <https://lib.udau.edu.ua/handle/123456789/9403>

2. Навчальний посібник «Правознавство» у 2-х частинах:

Частина 2. «Основні галузі права України». Навчальний посібник/ Білошкурська З. П., Курило І. В., Костюк М. В. –Умань: ВПЦ «Візаві» (Видавець «Сочинський»), 2021. – 557с. 23.4 ум.др.ар. <https://lib.udau.edu.ua/handle/123456789/9401>

3. Білошкурська З.П., Машковська Л.В., Поліщук О.А., Коваленко-Чукіна І.Г. Правознавство. Навчальний посібник. Умань. ВПЦ. «Візаві». 2019. 739 с.

4. Гіренко І.В., Білошкурська З.П., Машковська Л.В., Поліщук О.А., Коваленко-Чукіна І.Г. Земельне право. Підручник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 711 с.

5. Ємелянов В.М. Кримінальне право України. Науково-практичний посібник. Харків. «Право». 2018. 135 с.

6. Кузьменко О.В. Курс адміністративного права України. Підручник. К.: Юрінком Інтер. 2018. 901 с.

7. Курило В.І., Білошкурська З.П., Бурлака С.І., Поліщук О.А. Договірне право в аграрних відносинах. Підручник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2017. 416 с.

8. Курило В.І., Білошкурська З.П., Поліщук О.А. Господарське право. Навчальний посібник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. 488 с.

9. Перевалова Л. В. Правознавство: хрестоматія для студентів ден. та заоч. форми навчання усіх спец. Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків : Панов А. М. [вид.], 2019. 220 с.

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Google Scholar – пошукова система, яка індексує повний текст наукових публікацій всіх форматів і дисциплін. URL : <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>
2. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. URL : <http://www.rada.gov.ua>.
3. Законодавство України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/a>
4. Кабінет Міністрів України : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
5. Міністерство економіки : офіційний веб-сайт. URL : <http://surl.li/azjkr>
6. Міністерство фінансів України: офіційний веб-сайт. URL : <https://www.mof.gov.ua/uk>
7. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Національний Банк України : офіційний сайт. URL : <http://www.bank.gov.ua>.
9. Репозитарій Уманського національного університету садівництва. URL : <http://lib.udau.edu.ua/?locale=uk>